

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid. Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.

Scrisori nefranțcate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douări 24 fl., — de treiuri 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Mețianu.

Vorbirea

Preasfinției Sale, Episcopului IOAN I. PAPP, rostită în catedrală Marti, cu ocazia înmormântării adormitului în Domnul, Arhiepiscopului și Mitropolitului IOAN MEȚIANU.

«Vremea despărțirii mele se apropie. Luptă bună am luptat, curgerea am plinit, credința am păzit.»

II. Timoteu 4, v. 7.

Jalnici ascultători!

Știrea tristă, răspândită cu iuțala fulgerului, că Escrența Sa, Înalt Prea Sfîntul Arhiepiscop și Mitropolit al nostru Ioan Mețianu, a trecut la cele eterne, știrea dureroasă, că capul încoronat al bisericei mitropoliei noastre ortodoxe române din Ungaria și Transilvania nu mai este între cei vii, a sguduit înima și întreagă ființă noastră și a întregului cler și popor din această mitropolie în măsura, că pentru a dă expresiune stării sufletului nostru, deprimat prin această sguduire, nu aflăm altă modalitate, decât ridicând ochii inimii la Părintele ceresc să ne tânguim cu prorocul: «Căzută cununa capului nostru, vai nouă..., întristată e înima noastră, de aceea s-au întunecat ochii noștri». (Plâng. Eremie c. 5 v. 18).

Cât de puternic și până unde s-a extins vuietul căderii acestei cununi, cât de mare este manifestarea doliului pentru perderea acestui stâlp puternic al bisericei noastre și a tuturor instituțiunilor ei religioase morale și culturale-economice, dovedă grăitoare este adunarea noastră de acum în acest lăcaș al măririi lui Dumnezeu, în timp atât de neîndinat, în număr atât de impunător și din toate părțile constitutive ale mitropoliei noastre, dela o margine până la ceealaltă.

Durerea și amărăciunea noastră a fost mare, chiar și numai la veste despre trecerea la cele eterne a acestui mare îndreptător al credinței și chip al blândețelor; dar ochii noștri se întunecă și mai mult și suspinul ne stăpânește cu deosebită putere elementară acum, când dat ne este să vedem și să ne convingem, că sufletul luminat și pururea activ al acestui mare preot și arhipăstor al bisericei noastre și-a părăsit lăcașul, în care s-a adăpostit o viață de 88 de ani, și când mai vedem:

că corpul elastic și plin de putere și viață al acestui patriarh al nos-

tru stă acum în fața noastră nemîscat, fără glas și fără suflare; că ochii lui ageri și pururea de-

dați a pătrunde în toate tainele înherente grelei sale chemări apostolești s-au închis pentru totdeauna; că graiul, cu care a mărit pe Dumnezeu și buzele cu cari în decurs de peste 6 decenii a vestit cu putere multă cuvântul sfintei Evangeliei, acum stau amorțite de gerul nemilos al morții, precum tot de acest ger amorțite și înclăstite îi stau și mâinile, în cari a ținut insignile guvernării: crucea și toagul, cu cari a lucrat și a împărțit milostenia în cursul vieții sale și cu cari a binecuvântat și sfînt în cursul păstoriei și arhi-

păstoriei sale îndelungate. Dar suspinul durerii și al amărăciunei noastre și-a ajuns culmea acum, când dat ne este să vedem și să ne convingem, că de pe capul nostru, faptice, a căzut această cunună de mărgăritare foarte prețioase pentru viață și desvoltarea, pentru apărarea și promovarea intereselor bisericei noastre naționale și a școalei ei confesionale, pentru că acum trebuie să zicem cu prorocul: «Vai nouă, întristată este înima noastră, de aceea s-au întunecat ochii noștri».

In fața acestui fapt este de înțeles, că incidentul din care și scopul pentru care ne-am adunat în jurul acestui sicriu este tot acela, din care și pentru care s'a adunat oarecând poporul evreesc la sicriul patriarhului său Avram, și din care și pentru care apostolii dela margini s-au adunat în satul Getsmani, la sicriul Preacuratei Născătoare de Dumnezeu.

Este mut sicriul ce ne stă înainte, jalnici ascultători, dar puternică a fost sguduirea și profund este doliul, în care ne-a străpus pierderea distinsului cărmaciu, a cărui rămășițe pământești le cuprinde acest sicriu între păreții săi.

Este mic acest sicriu, dar mare și simțit este golul, ce lasă în urma sa acest apărător și ocrotitor al intereseelor bisericii și neamului nostru.

De aceea, nu voi să nu știți voi pentru cel ce a adormit, ca să nu vă întristați, ca și ceialalți ce n'au nădejde. (Tusal. c. IV, v. 13.)

Fericitul întru pomenire, Arhiepiscop și Mitropolit Ioan, s'a născut în Zernești la 9 Maiu v. 1828, din părinți fruntași. Tatăl său Ilarie era

comerciant și proprietar, iar mama sa Maria era fiica protopopului Baiu de acolo.

Deși tinăruil Ioan Mețianu a pierdut pe tatăl său încă înainte de 3 ani ai vieții sale, vrednică sa mamă de pie memorie Maria, întocmai ca și fericita întru pomenire Anastasia, mama neuitatului nostru mare ierarh Andrei baron de Șaguna, a suportat cu blănă de creștinească greul văduviei, aflându-și consolarea în îngrijirea de fiul ei Ioan, pentru care jertfea totul, ca să-i dea precum i-a și dat o educație pecât de frumoasă, pe atât de rară pe acelea vremuri în Transilvania.

Clasele elementare și gimnaziale le-a studiat și terminat în Brașov, iar cursul filosofic în Cluj, peste tot cu cel mai bun succes.

Terminând acestea cursuri, după sistemul de înainte de 1848, tinăruil Ioan Mețianu, simțind în sine vocațune pentru cariera preoțească, a intrat în institutul teologic din Sibiu, de nou reformat prin fericitul marele Andrei, care l-a terminat în anul 1850.

În acel timp simțindu-se în părțile Brașovului lipsa de bărbați pentru unele posturi politice, absolventul de teologie Ioan Mețianu, la îndemnul fruntașilor conducători ai vieții noastre publice de acolo, ocupă postul de protonotar al celor zece comune din așa numitul teritor al Branului, în care a rămas până la 1853, când a fost ales și întărit, când s'a căsătorit, hirotonit și introdus de paroh al opidului Râșnov (Rosnyó).

La anul 1858 strămutându-se de paroh în comuna sa natală Zernești, fu numit administrator protopresbiter, iar la 1860 fu ales și hirotesit întru protopresbiter al Branului, prin ce i se deschisă terenul dorit spre a-și realiza idealul, care era: cultura și bunăstarea preoțimei, a învățătorimei și a poporului de sub păstorirea sa.

Abia și-a început această activitate, protopresbiterul Ioan Mețianu făcând recunoșcut de toți și chiar și de însuși fericitul Arhiepiscop Șaguna, de un bărbat de frunte în clerul bisericii noastre și ca atare a fost invitat să participe la toate adunările bisericești și naționale mai însemnate din Transilvania, începând dela sinodul eparhial din 1860 și dela conferința națională din 1861 până la congresul național-politic din 1863 și la dieta din Cluj din 1865, unde fu ales de deputat.

După introducerea sinodalității în biserică noastră, vedem pe părintele Ioan Mețianu participând la toate sinoadale și congresele bisericești, il vedem ca membru cu rol însemnat în Consistorul metropolitan și arhiepiscopal, iar specialul rol, prin care a atras asuprași atențunea reprezentanței clerului și a poporului din mitropolie, a fost rolul de comisar congresual la alegerile de mitropolit din 1873 și 1874, de care rol s'a degajat cu multă demnitate.

Ioan Mețianu ca protopop a parcurs mai des tractul și pe baza experiențelor câștigate a stăruit, nu numai la înființarea de școale bune în toate comunele din tract, dar stăruia și pentru ameliorarea și asigurarea dotăției corăspunzătoare, atât a preoțimei, cât și a învățătorimei tractuale și pentru a aduce în bună rândul averile parohiale.

La anul 1874 alegându-se de vicar episcopal, președinte al Consistorului din Oradea-mare, deși numai câteva luni a ocupat acel post, lucrul principal i-a fost vizitarea canonice a comunelor și punerea la cale a delaturării scăderilor constatațe.

Teren mai vast de activitate i se ofere protopopului Ioan Mețianu la anul 1875, prin alegerea și introducerea sa de episcop al diecezei Aradului.

Aflând acest episcop în dieceza sa un institut pedagogic mai de multeori admoniat cu închidere pentru multele lui scăderi, aflând că institutul teologic n'are edificiul său propriu, ci prelegerile se țin în case închiriate, când ici, când colo, și considerând că precum ridicarea și bunăstarea orașului popor, tot astfel și a poporului nostru este condiționată dela buna educație a candidaților de preoți și învățători, care educație se poate dă numai într'un institut bine organizat, — încă în primul an al episcopiei sale a clădit un edificiu nou pentru ambele despărțiminte, cu spese de 35,000 fl. acoperiți parte din banii disponibili ai diecezei, parte din colectă întreprinsă spre acest scop, și paralel cu edificiul a urcat și lefilele profesorilor, corespunzător exigențelor timpului de atunci, dela 600 la 1000 fl.

Tot în același an a început și în următorii a continuat vizitările canonice prin multe comune și de acelea, în cari de sute de ani n'a mai intrat episcop.

Pentru sporirea contingentului candidaților de învățători a înființat și deschis la anul 1876 un alumne preparandial, în care se adăposteau 40—50 elevi.

In anul 1878 a scos din ghiarele perzării și a activat după timp frumoasa fundațiune «Elena Ghiba Birta» de 51,000 fl., din care se împărteau la început 12 stipendii à 200 fl. anual, iar acum se dău totatătea stipendii cu câte 600 cor.

In anul 1879 a înființat din al său tipografia diecezană cu 1200 fl. iar în anul 1880 a adaptat și reclădit reședința episcopiească, din fondurile eparhiale.

Multe ar mai fi de atins dintre rezultatele activității rodnice a marelui defunct, ca fost episcop al Aradului, dar mai ating numai două și anume: frumosul și impozantul Seminar, în care se adăpostește institutul pedagogic-teologic și se întrețin teologii. Acestea s'a edificat din colecta întreprinsă spre acest scop, în fruntea căreia s'a pus pe sine însuși cu o sumă însemnată, și în rândul al doilea amintesc fondul pentru ajutorarea preoților neputincioși, pentru văduvele și orfanii lor, care este astăzi cel mai mare și mai însemnat fond diecezan.

Ambele dovedesc, atât îngrijirea de școală corespunzătoare pentru creșterea candidaților de preoți și învățători, cât și dragostea și îngrijirea de păstorii și de familiile păstorilor turmei sale.

După alegerea efectuată la finea anului 1898 și după introducerea sa de Arhiepiscop și Mitropolit îndeplinită la începutul anului 1899, deși înaintat în etate, n'a slăbit în energie și în activitatea sa intensivă, ci a continuat cu vizitațiunile canonice și cu sfintirea de biserici, îndreptând scăderile aflate, încât la reposatul se potrivesc cuvintele apostolului Pavel către Corineni: «In călătorii adese, în ostăneli și supărări, în priveghieri de mulțor». II. c. 11 v. 26 și 27.

Dorul lui ferbinte însă era augmentarea fondului întemeiat de fericul marele Andrei în scopul edificării unei biserici catedrale aici în centrul mitropoliei, precum și renovarea și adaptarea seminarului Andreian, în scopul de a corespunde postulatoilor legii.

Spre acest scop a întreprins două colecte, cu rezultat peste aşteptare, adunându-se pentru catedrală 310 mii, iar pentru seminar 120 mii coroane; și acestea două așezăminte edificate și renovate în contelegeare cu Prea Venerat Consistoriu și Sinod arhidiecean, fac acum față acelui arhidieceze și mitropoliei; deci între alte merite neperitoare de pe terenul vieții și activității sale rodnice, neuitatul nostru Arhiepiscop și Mitropolit lasă arhidiecezei un Seminar bine organizat, cu puteri didactice salarizate corespunzător stărilor financiale ale arhidiecezei, dar deosebit lasă această catedrală, a cărei edificare și împodobire va fi pururea legată de nemuritorul lui nume.

Tot la activul acestui ocrotitor al instituțiilor culturale din arhidieceza are să se socotească și fondul cultural pentru ajutorarea școalilor în scopul susținerii caracterului lor confesional, nu altcum îi revine și meritul căstigării procesului față cu ierarhia sărbătoarească pentru fundațiunea «Trandafil».

Activitatea rodnica a neuitatului nostru Arhiepiscop și Mitropolit Ioan, a fost cunoscută și apreciată și la finalul Tron al Majestății Sale preagrătiosului nostru monarh Francisc Iosif I, de unde la 1879 i s'a conferit coroana de fier clasa II, la 1896 — din incidentul iubileului — marea cruce de aur a ordinului Francisc Iosif, iar în 1910 a fost distins cu demnitatea de consilier intim al Majestății Sale ces. reg. apostolice.

Reprivind asupra vieții și activității acestui mare apostol, putem zice cu evanghistul: «Fost-a om trimis dela Dumnezeu, numele lui Ioan» (Ioan I, v. 4), pentrucă dela Dumnezeu a fost trimis și acest Ioan al nostru, care a făcut între noi lucruri, cari nimenea altul nu le-a făcut; care și-a pus sufletul pentru turma sa, și care la apusul vieții sale și-a lăsat frumoasa avere de 240,000 cor. acestei arhidieceze a Transilvaniei și diecezei Aradului, care o păstorise mai nainte.

Iată dar cărmaciul, care cu mâna tare și cu braț înalt a condus naia bisericii noastre curs de 41 de ani prin valurile viforoase ale vieții; iată bărbatul, care cu multă prudentă și cu rară prevedere a știut sărbătoare să resele bisericii cu ale statului și patriotismul cu naționalismul său; iată preotul mare, pururea credincios înaltului Tron și patriei noastre ungare, întocmai cum credincios a fost bisericii și neamului nostru.

Iată apostolul, la sacerdul căruia ne-am adunat, să-i dăm tributul meritat al stimei și profundei noastre venebrațiuni și să deplângem trecerea sa din vieță.

Să dăm dar curs liber lacrimilor, cari deși nu vindecă, dar alină durerile, dar să nu uităm nici aceea, că nu ne-am adunat numai spre acest scop, ci și pentru aceea, ca din vieță și faptele lui să luăm pildă de vieță și activitate, și să aflăm, atât pentru biserică, familia cea mare, cât și pentru iubită lui familie restrânsă, cuvinte de măngăiere.

Și cum ne-am putea măngăia mai potrivit, decât să ne încinăm înainte de toate cu umilință probedinței divine, care aşa a dispus în sfaturile sale necuprinse de mintea omenească.

Să ne măngăiem cu aceea, că deși s'a stins vieța lui pământeană, dar sufletul lui ne va lumina ca o stea conducătoare și va rămânea viu în inimile noastre și a următorilor noștri până în cele mai depărtate veacuri.

Să ne măngăiem mai departe cu aceea, că vârsta și cauza morții lui este asemenea vârstei și cauzei morții patriarhului Avram, despre care sf. scriptură zice: «Si slăbind Avram a murit întru bătrânețe bune, bătrân și plin de zile și l-au îngropat pe el». (Facere 25 v. 8, 9).

Să ne măngăiem și cu aceea, că fericul adormit în Domnul este unul dintre acei rari arhierei, cari nu numai au ostănit, aruncând sămânța faptelor bune, ci a ajuns să se bucură, și de roada ostănelelor sale.

Să ne măngăiem mai departe cu aceea, că despărțirea noastră este numai vremenică și că pe căt-i-a fost mai sbuciumată vieța, cu atât-i-a fost mai liniștită trecerea la cele eterne, căreia i-a premers de trei ori un zimbru de suris nevinovat, ca semn al bunei primiri în sănul fericirei eterne și a revederii cu fericitii și vrednicii săi predecesori.

Să ne măngăiem în fine cu aceea, că la vremea despărțirii sale de noi, reposatul a putut zice cu liniște sufletească: «Luptă bună am luptat, curgeream am plinit, credința am păzit».

Stănd acum în pragul plecării pe calea de unde nu este reîntoarcere, reposatul se adresează prin mine către Maiestatea Sa preagrătiosul nostru Monarh Francisc Iosif I, căruia cu cunoșcută și supunere omagială îi aduce și acum tributul profund de multămiri pentru deosebita grație de care l-a făcut părtăș, atât în vieță, cât și la moartea sa.

Exprimă recunoștința sa înaltului guvern al Statului nostru ungar, pentru multele considerații și binevoitorul sprijin, de care s'a bucurat în cursul arhipăstorirei sale îndelungate.

Mulțamește tuturor autorităților militare și civile, cari l-au sprijinit în activitatea rodnica și în realizarea in-

tențuilor sale salutare. Mulțamește mai departe reprezentanților tuturor confesiunilor, corporațiunilor și reuniunilor, cari n'au pregetat a-l însoți cu ființă și cu duhul stimei lor în această călătorie ultimă.

Mulțamește înaltelor corporațiuni bisericești și tuturor membrilor lor, fraților arhierei și împreună slujitorii, cu concursul căror i s'a făcut posibilă îndeplinirea chemării sale pe pământ.

In fine mulțamește fiilor săi Iancu și Eugeniu, nurorii sale Elena, ginerelui, nepotului și nepoatelor sale, pentru iubirea ce i-au arătat în viață și pentru buna îngrijire ce i-au dat în orele neputinței sale, și rugându-i să-i păstreze cu pietate numele de părinte, le împărtășește tuturor ultima sa binecuvântare.

Se adresează în fine cătră întreaga societate cu rugarea, că dacă a greșit ori supărat pe unul ori pe altul, să-l ierte, precum și el le iartă, ca iertați să fie și ei, atât în veacul de acum, cât și în cel viitor.

După toate acestea, cătră tine Doamne, stăpânul vieții și al morții, doctorul sufletelor și al trupurilor, ridic ochii înimiei mele și Te rog cu umilință dar și cu osardie: vindecă rana cauzată înimelor noastre prin îndepărțarea dela noi a acestui cărmaciu vrednic și părinte iubitor; dă robului Tău Arhiepiscop și Mitropolit Ioan odihna și fericirea eternă, dă bisericii Tale din această mitropolie văduvită pacea și bunăvoiea trimisă pe pământ prin Fiul Tău unul născut, Domnul nostru Isus Cristos, iar pe noi toți ne învrednicește să suportăm această durere cu blândețele dreptului Iov, iar răposatului să-i păstrăm cu evlavie pomeneirea în vecii vecilor. Amin.

Vorbirea

Preasfinției Sale, Episcopului Dr. E. M. CRISTEA, rostită în catedrală, Luni seara, cu ocazia serviciului divin oficiat pentru adormitul în Domnul, Arhiepiscop și Mitropolitul IOAN MIHAIANU, astănd mulțime de ostași.

In numele Tatălui și al fiului și al sfântului Duh.

«Dar anii numărați au sosit și voi merge pe calea, de pe care nu mă voi mai reîntoarce».

Iov. XIX — 22.

Jalnici credincioși!

Iubiți ostași!

Toți, căți am avut fericirea a cunoaște pe acum în Domnul adormitul nostru Mitropolit, sau chiar a munci împreună cu el în via Domnului, am admirat adeseori rara lui sănătate și întregitatea puterilor sale trupești și sufletești, de care se bucura și la vârsta sa înaintată de aproape 90 ani.

Pare că lui anume ii erau adreseate cuvintele Psalmistului: «Cu zile îndelungate îl voi sătura și-i voi arăta măntuirea mea». (Psalm 91—16).

Cu o vioiciune tinerească se interesa de toate și conducea însuși neumeratele ședințe ale multelor corporațiuni din centrul mitropoliei, ba chiar și în preajma morții a ținut, ca sub presidiul lui să decidă veneratul consistor al arhidiecezei noastre transilvane înființarea «Orfelinatului român», a acestui măreț șiumanitar așezământ atât de imperios reclamat de împrejurările zilelor grele de azi și destinat mai ales pentru orfanii vîțijilor ostași români, cari și-au jertfit viața pentru tron și patrie. Si suntem siguri, că eroismul ostașilor români numai crește poate atunci, când luptătorii vor fi, că acasă este cinea, care se gândește la scumpii lor copilași.

Dară, întristați credincioși, toate până la o vreme, «căci noi aicea n'avem cetate statornică, ci pe cea viitoare căutăm» (Evr. XIII—14). Deci moartea nu uită pe nimenea dintre

pământeni, și după cuvântul sf. apostol Petru: «Tot trupul e ca iarba și toată strălucirea oamenilor ca floarea. Iarba se veștejește și floarea cade, și numai cuvântul Domnului remâne în veci» (I. Petru I — 24-25).

Așa și puterea de viață a Inaltului reposat a început să slăbească în timpul din urmă. Moartea, care de aproape 2 ani de zile seceră fără milă pe câmpurile de răsboiu floarea popoarelor europene, nu mai cunoaște margini, a devenit fără sat, și și înținde ghiarele sale și asupra celor mai aleși dintre cei rămași acasă. Ea s'a anunțat de căteva luni și la fericitul nostru mitropolit; iară — când în Joia trecută la orele 5 și 1/2, d. a. s'a înfațisat înaintea lui, — însuși și-a zis cu dreptul Iov: Iată! «anii numărați au sosit, și voi merge pe calea de pe care nu mă voi mai reîntoarce».

Plecarea lui pe calea vecinieci aruncă vălul unui greu doliu, nu numai asupra distinșilor membri ai familiei restrinse a fericitului mitropolit, ci și asupra familiei sale cele mari, asupra tuturor credincioșilor mitropoliei ortodoxe române din Ungaria și Transilvania, cari tocmai în aceste zile sunt mai cerniți de grozăveniile și jertfele răsboiului mondial, decât ori și când altă dată în lungul trecut subițiat al neamului nostru.

Dară jalea generală trebuie să ni-o alineze convingerea tuturor, că Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru *Ioan Mețianu* n'a trăit înzadar.

Ca fost tată de familie, căci în tinerețele sale a fost căsătorit și a rămas văduv, ne lasă o familie distinsă, fii aleși și vrednici. Vrednici nu numai prin înaltă demnitate a părintelui lor, ci și prin vrednicile proprii și prin faptele pe care neamul și biserică le mai așteaptă dela ei. Iară ceeace a muncit și isprăvit în cursul vieții sale la Zernești ca protopop, la Orade ca vicar episcopal, apoi în curs de peste 40 ani ca episcop al Aradului și ca Arhiepiscop și Mitropolit al Românilor dreptcredincioș din Ungaria și Transilvania, este un sir lung de fapte vrednice, pe cari nu este în stare a le expune după vrednicie în aceste clipe de proaspăt doliu un cuvântător, și el cu sufletul îndurerat, și cu atât mai puțin un frate în Cristos, care anii mulți i-a stat aproape ca secretar, și în urmă ca frate în apostolie.

Activitatea-i multilaterală o va aprecia la timpul său cu răgaz istoricul iscusit și nepreocupat.

Dela mine să vă mulțumiți, jalnici ascultători, cu acest trist prilej, că să constat cu evanghistul Ioan: «Fericit cel mort întru Domnul... ca se odihnească de ostenele lui; tard faptele lui vor merge cu el». (Apocal. XIV—13).

Da! Vor merge cu el, dară nu înseși faptele lui, ci — spre măngăierea noastră, a credincioșilor din mitropolie, — îl va însoții pe calea spre dreptul judecător numai vestea faptelelor lui.

Iară înseși faptele, și mai ales frumoasele și nenumăratele lui așe-minte și instituții bisericești și culturale, — întemeiate și întărite de el cu conlucrarea înțeleptilor săi sfetnici și împreună muncitori, pe cari i-a avut în decursul timpului, — răman cu noi și ale noastre, ca să reverse înrăurirea lor binefăcătoare asupra tuturor credincioșilor sfintei noastre mitropolii.

Cât a trăit și a stat în fruntea bisericii noastre naționale, am avut cu toții convingerea, că în mâni probate și dibace este așezată cărmănaie bisericii strămoșești; și în toate furtunile și vijeliile căte au trecut peste capul nostru și în cele din urmă 4 decenii, — am avut liniștea sufletească,

care ne-a susținut nădejdea de mai bine și ne-a dat puțină de-a progresă, atât pe terenul bisericesc, cât și pe cel cultural și economic.

Deci cu drept cuvânt pot exclamă cuvintele atât de potrivite, cari, dacă nu le-ar fi scris sf. Ieronim cu multe veacuri înainte, — ai crede, că s-au întocmit anume din tristul incident al morții mitropolitului nostru: «*Fericit arhipastorul* — zice sf. Ieronim — *carele în timpul vijeliei mondiale ne-a fost stâlp puternic bisericet*». — (Hieronym, în Psalm. 58.)

Acum însă cărma bisericii, cărja arhipăstorească, i-a căzut din mâna. Preavrednicul nostru Mitropolit se despărțește pentru vecie de noi, darănează să lasă tuturor scumpă moștenire exemplara lui iubire de muncă, dragostea de biserică, neam și patrie, credința pecetluită cu atâtea jertfe recente a poporului român din patrie către gloriosul nostru Imperator și Rege Francisc Iosif I, și legiuia sa casă habsburgică, și mai presus de toate cultivarea și propoveduirea cuvântului Domnului, carele singur rămâne în veci.

Cuvine-se deci, că acum la despărțire să-mi mulțumim, pentru că vreme îndelungată ne-a fost pilda vie a acestor frumoase virtuți bisericești și cetățenești, precum și pentru avearea de ¼ milion testată bisericei acum la moartea sa.

Folosesc ocasia, când mă aflu în fața atâtitor ostași români, a mulțumii cu omagială supunere Maiestății Sale preabunului și bătrânelui nostru Monarh, pentru că și din acest trist incident nu și-a uitat de noi, ci pe calea cancelariei sale de curte ni-a trimis cuvinte de consolare, cari servesc spre mare măngăiere, nu numai mulțime credincioșilor aici cu față, ci întregului său credincios popor român din patrie. Cu patriotică stîmă mulțumim și sfîntului guvern, nu numai pentru cuvintele de condolență, ci și pentru întreg sprijinul, ce i-a dat în timpul lungii sale Arhipăstoriri intru condusă bisericei și a credincioșilor ei.

Mulțumită și înaltilor reprezentanți militari, în frunte cu E. Sa generalul comandant Matanovits, care în fruntea ostașilor români a ținut să iee parte la aceasta slujbă specială. Bine ați făcut, iubiți ostași, că ați venit se depuneti și voi o lacrimă pe sicriul vădicului vostru, căci și el mult v'a iubit. Când a auzit trimbița, care vă chiama la împlinirea datoriei către tron și patrie, — deși bătrân și bolnav, — nu s-a putut răbdă, ci în curs de septămînă întregi a venit în această biserică și însuși a ținut slujbe și și insuflețit cu cuvintele sale pe toti căi plecau rând pe rând pe locul de onoare. Iară vestile, ce ne veniau despre faptele de vitejie ale ostașilor români erau nu numai fala eroilor, cari le-au îndeplinit, ci și mândria noastră a tuturor, a poporului ai căruia fi sunteți.

Incheind cuvântul meu, ochi-mi sufletești parecă să văd sufletul înaltului nostru repausat, cum — stând cu increderea slugii bune și credințioase, care a sporit talanții, înaintea porților ceriului — se roagă de puterile cerești zicând: «*Deschideți-mi mle porțile dreptății, ca se între și se aduc mulțumiță Domnului*» (Psalm. 118—19) pentru toate căte mi-a făcut mie și bisericei mele în timpul arhipăstoriei cu care m'a distins.

Să ne rugăm și noi, ca preamblul Dumnezeu să-i asculte cerea și să-l odihnească cu dreptii săi; iară pe noi și biserica noastră mai ales în aceste zile grele să ne iee sub scutul său, să nu ne părăsească, să ne scape din vîforul cumplitelor încercări de acum și să ne povătuiască spre lîmanul măntuirii, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Coroanele depuse pe sicriu.

Pe sicriu fericitului în Domnul, Arhiepiscopului și Mitropolitului Ioan Mețianu au fost depuse o mulțime de coroane care de care mai frumoase.

1. In primul rând trebuie să amintim pe cele două depuse din partea familiei cu inscripția, «Neuitatului nostru tată, — Iancu, Eugeniu și Elena», dusă până la moarte înaintea carului mortuar de preoții G. Hamsea și C. Proca.

2. Cu inscripția: «Iubitului nostru socru și moș, — Nicolae, Icăan, Miță, Florica».

3. A casei magulaților, cu inscripția, pe funtă în colorile ţării: «Magyar ország gyüles Főrendiháza, — kegyelete jeléül».

4. A Preasfinției Sale, Episcopului Ioan din Arad, cu inscripția: Devotatul episcop Ioan I. Papp, — Mitropolitului Ioan Mețianu.

5. A Preasfinției Sale, Episcopului Dr. E. Miron Cristea, cu inscripția: «Neuitatului frate mai mare în apostolie, — Episcopul Miron».

6. A consistorului mitropolitan, cu inscripția: «Veneratului seu președinte Ioan, Mitropolit, — Consistorul mitropolitan».

7. A consistorului arhiepiscopal, cu inscripția: «Premeritatului și Preavrednicului Arhiepiscop-Mitropolit Ioan Mețianu, — Consistorul arhiepiscopal».

8. A consistorului din Arad, cu inscripția: Mitropolitului Ioan Mețianu, — Recunoscătorul consistor din Arad.

9. A consistorului eparhial din Caransebeș cu inscripția: «Mitropolitului Ioan».

10. A comitetului executiv al partidului național român cu inscripția pe funtă tricoloră română: «Marelui Arhiepiscop Ioan, — Partidul Național Român».

11. A ilustrei familii de Mocsnyi din Bulciu și Căpâlnaș, cu inscripția: «Marelui Arhiepiscop. Preavrednicului Mitropolit Ioan Mețianu, distins prelat în veci regretat».

12. A orașului Sibiu: «Distinsului cetățean».

13. Societatea bisericească jubiliară din Viena: «Marelui Arhipastor».

14. A Seminarului Andreian: «Arhiepiscopului-Mitropolit Ioan Mețianu».

15. A elevilor Seminarului Andreian, cu inscripția: «Preabunului nostru părinte».

16. A societății academice Petru Maior din Budapest: «Neuitatului nostru părinte, Membrului ei onorar și fundator».

17. A preoțimiei tractului Bran cu inscripția: «Înțelegătorul și energicul fost protopresbiter».

18. A sinodului protopopesc al Branului, cu inscripția: «Distinsului fost president».

19. A reuniei femeilor române din Zernești: «Înaltului său patron».

20. A credincioșilor bisericii ortodoxe din Pricaz, cu inscripția: «Marelui nostru Arhiepiscop Ioan».

21. A bisericii sfântul Nicolae din Brașov: «Marelui Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu».

22. A reuniei femeilor române pentru înfrumusețarea bis. rom. gr. ort. din Brașovul vechi: «Memoriei distinsului și prezelosului Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu».

23. A fiilor sufletești din Zernești: «Fostului mare păstor sufletesc».

24. A școalelor centrale gr. ortodoxe din Brașov: «Marelui Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu».

25. A bisericii și reuniei femeilor române din Feldioara: «Marelui Mitropolit Ioan Mețianu».

26. A reuniei române agricole din comitatul Sibiului, cu inscripția

«Vrednicului ei membru fundator, Escelenței Sale I. Mețianu».

27. A reuniei sodalilor români din Sibiu cu inscripția: «Preabunului patron, Escelenței Sale, I. Mețianu, în semn de venerație».

28. Una cu inscripția: «Marelui protector și binefăcător, — Nepoții recunoscători Ioan și Aurelia».

29. A familiei Proca, cu inscripția: «Bunului Părinte».

30. A familiei Dr. Piso, cu inscripția: «Escelenței Sale, Înaltpreasfințitului Mitropolit Ioan Mețianu».

31. A doamnei Emilia Dr. Rațiu, cu inscripția: «Nobilului Arhiepiscop, profundă pietate. Emilia Dr. Rațiu».

32. A familiei Vlaicu, cu inscripția: «Marelui Arhiepiscop Mețianu, regret eterne».

33. A familiei Dr. Oct. Russu, cu inscripția: «Marelui și iubitului Arhiepiscop».

34. A familiei Dr. Ilie Beu, cu inscripția: «Iubitului Mitropolit Ioan».

35. A protopresbiterilor Vasile Domșa și Jovian Mureșanu, cu inscripția: «Neuitatului Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu».

36. A familiei Cîmpeanu, cu inscripția: «Neuitatului nostru binefăcător, Arhiepiscopului și Mitropolitului Ioan».

37. A protopresbiteratului Sebeșului: «Marelui Arhipastor Ioan Mețianu».

38. A familiei Martin Copony, cu inscripția: «In semn de amicală venerație».

39. Dela Dr. Emil Babeș, Budapestă și multe altele.

Pomana.

După terminarea înmormântării Arhiepiscopului și Mitropolitului Ioan Mețianu, peste 200 de persoane, în frunte cu Preasfințile Lor, Episcopii Ioan și Miron, și anume, membrii familiei, dignitari bisericești, asesori consistoriali, protopresbiteri, deputați sindicali, preoți, etc. s-au întrunit în sala seminarului Andreian, unde s'a dat «pomană» obișnuită. A fost o solemnitate tristă, la care fiecare era ocupat cu durerile sale proprii și cu grijă pentru viitorul bisericii noastre mult cercate.

La hotelul «Europa» s'a dat apoi «pomană» din partea familiei îndurecate pe seama membrilor din deputații reuniiilor de femei, în număr de 28, cari au luat parte la înmormântare, și tot familia a dat «pomană» și pe seama deputațiilor compuse din țărani, din Zernești, Râșnov și de pe alte locuri.

Durerea comitatului.

Luni s'a ținut congregație în Sibiu, sub președinția domnului comite suprem Walbaum. Înainte de a se intra în ordinea de zi, domnul comite suprem a înșirat în cuvinte călduroase meritele adormitului în Domnul, Arhiepiscopului și Mitropolitului ortodox Ioan Mețianu, trecut la cele eterne, a cărui viață a fost bogată, nu numai în ani, ci și în muncă neobișnuită, în împlinirea datorinței și în succese mari. A fost o figură distinsă a vieții noastre publice, un propoveditor al păcii, al iubirei deaproapei, al cooperării împreună, al concordiei. Patria noastră a perdut în el pe fiul ei credincios, totdeauna gata a-i aduce jertfe. Domnul comite suprem propune deci se fie eternisată memoria adormitului în Domnul în procesul verbal al ședinței și congregația să și exprime durerea față de perderea acestui valoros membru al ei prin sculare, ceea ce se întâmplă, după ce apoi se intră în ordinea de zi.

Telegrame adresate familiei.

La adresa membrilor familiei îndurecate au sosit telegramele următoare de condolență:

Caransebeș. Dumnezeu să vă mânăgăie în marea durere ce ne-a ajuns pe toți. Episcopul Miron.

Brașov. Primiți expresiunea celei mai sincere condolențe. Conte Mikes, comite suprem.

Brașov. Cu venerație adâncă față de represtul teu tată, te rog esprimă familiei și bisericii adânci condolențe. Servatius, vicecomite.

Bistrița. Deplângem alături cu ilustra Dvoastre familie, moartea multiubitului și marelui Arhiepiscop, Înaltpreasfințitului Sale, Domnului Mitropolit, cerând dela Dumnezeu trupul odihnă și a voastră posibilă mânăgăere. Familia Dr. Pahone.

Alba-Iulia. Primiți adâncă condolență la moartea bunului Arhiepiscop și Mitropolit Ioachim Fulea.

Budapestă. Cu nespusă durere pentru neașteptata moarte a părintelui vostru esprim cele mai sincere condolențe. Pană la sfârșitul vieții mele mă voi ruga pentru sufletul marelui Arhiepiscop, a cărui bunătate, înțelepciune și sfaturi părintești m'au crescut, ajutat în munca pentru neam. A totputernicul să vă mânăgăe. Dimitrie Bărușiu.

Brașov. Dumnezeu să vă aline durerea la care iau parte România din mitropoli. În veci pomenirea lui Iosif Pușcariu.

Cohalm. Membrii direcțiunii dela «Economia», conștiinți de vestea tristă și neașteptată despre moartea Escelenței Sale, vă esprimă sincere condolențe.

Caransebeș. Afaceri oficioase mă împiedică să a de ultimul onor scumpului și mult regretatului teu tată, Mitropolitul nostru. Dumnezeu îl odihnească și pe voi vă consoleze. Drăgalina.

Brașov. Primiți expresia sincerei condolențe pentru trecerea din viață a marelui tată, pe care l-am venerat cu sinceritate. Binecuvântată să-i fie memoria. Dumnezeu să vă mânăgăe. Familia Copony.

Zernești. Adânc întristări de trecerea la cele eterne a Escelenței Sale, vrednicului nostru Arhipastor, iubitului Dvoastă tată, vă rugăm, primiți sincerele noastre condolențe. Familia inginer Jonica.

Brașov. Adâncă atinsă esprimăm sincere condolențe la decearea veneratului cap bisericesc, distinsului vostru tată. Familia Dr. George Baiulescu.

Lipova. Pătrunși de profundă durere ne asociem la jalea adâncă a neamului românesc, a bisericii ortodoxe și a familiei, causată prin moartea marelui mitropolit, bunului și nobilului vostru tată Ioan Mețianu. Rugăm pe Dumnezeu să ne trimítă tuturor mânăgăere și ajutorul seu în aceste zile grele. Popropul Voicu Hamsea și familia.

Oradea-mare. Pentru perderea dureoasă a adoratului părinte, marelui Arhiepiscop, primiți expresia adâncei condolențe. Familia Dr. Zигре.

Budapestă. Primiți sincere condolențe. Dr. Petru Ionescu.

Beiș. Adânc întristat am primit vestea despre trecerea la cele vecinice a Escelenței Sale, marelui nostru Mitropolit Ioan și a preaiubitului vostru părinte. Neuitatului nostru adormit bunul Dumnezeu să-dee odihnă lină, iar asupra îndurerării familii să și reverse toate dururile mânăgăeriei creștinești. Dr. Ioan Poynar și familia.

Brașov. Esprimăm adânci condolențe la moartea veneratului Mitropolit Ioan Mețianu și ne asociem la marele doliu. Majorul Benda și soția.

Brașov. Adâncă impresionați de duroasa veste, ne alăturăm cu sincere condolențe la doliul Dvoastre. Brediceanu și soția.

Zernești. Infiorăți de cutremurul suflarește ce a băntuit prin inima neamului și a bisericii ortodoxe române din această țară, dar mai ales prin inimile Zerneștenilor, la vîstea morții Mitropolitului Mețianu, învățătorii școalei primare române din Zernești, esprimându-ne condolențele depunem drept cunună împletită din ostenelele noastre și din sentimentele noastre de mare venerație față de marele defunct, la cassa consistorului sumă de 100 cor. pentru orfelinatul din Sibiu. (Pană, Sperchez, Garoju.)

Timișoara. Perderea Escelenței Sale este a neamului întreg și a bisericii române în aceste timpuri grele

„PORUMBACEANA“,

cassă de economii, societate pe acțiuni în Porumbacul-inferior.

takarék pénztár részvénytársaság Alsóporumbákon.

Convocare.

Domnii acționari ai cassei de economii „Porumbaceana” societate pe acțiuni, conform §-lui 16 din statută se invită la

a XV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Porumbacul-inferior, la 27 Februarie st. n. 1916 la 1 oră după ameaș în edificiu școală.

Obiectele:

1. Raportul anual al direcției, bilanțul anului 1915, raportul comitetului de supraveghiere și votarea absolutorului pentru direcție și comitet.

2. Decizune asupra făptirii profitului curat.

3. Alegerea a 3 membri în direcție pe 6 ani conf. §-lui 28 din statută.

Domnii acționari, cari voesc să participe la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, în sensul §-lui 17 din statută, sunt rugați să depună acțiile, eventual dovezile de plenipotență cel puțin cu o zi înainte de adunare la cassa societății pe lângă revers.

Acțiile se pot depune și la instituțiile „Albina” Sibiu, „Furnica” Făgăraș, „Olteana” Viștea-inferioară și „Cassa de păstrare” Săliște până inclusive 23 Februarie, iar reversele sunt să se înainteze până în 26 Februarie st. nou.

Porumbacul-inferior, 6 Februarie 1916.

Direcție.

(16) 1-1

Bilant la 31 Decembrie 1915.

Active—Vagyon. Mérlegszámla 1915 évi decembertől hó 31-én. Pasive—Teher.

	K f		K f
Cassa în numără — Készpénz	23,768.17	Capital soc. 1200 acții à K 100 — Rész-	6,605.22
Cambii de bancă — Leszámlált váltok	878,005. —	vénytőke 1200 részv. à 100 K	120,000. —
Imprumuturi hipoteare — Jelzálog kölcsönök	98,632. —	Fondul de rezervă — Tartalék alap	70,564.82
Imprumuturi pe obligațiuni cu covenit — Kötvény kölcsönök	18,091. —	Fondul de pensiuni — Nyugdíj alap	7,995.75
Efecte — Ertékpapírok	6,238.50	Depunerű spre fructificare — Takarék betétek	419,804.83
Debitor — Adósok	111,211.82	Interesse transitoare anticipate — Átmeneti kamatok	5,845.69
Interesse transitoare restante — Hátralékos átmeneti kamatok	3,500. —	Scopuri de binefaceri — Jótékony alap	1,915.76
Mobiliár — Felszerelés	869.99	Dividende neridicátor — Fel nem vett osztalék	360. —
după amortizare de 10%		Creditor — Hitelezők	756.82
10% leírás után	36.99	Profit curat — Tiszta nyereség	12,581.81
	639,773.99		639,773.99

Contul profit și perdere.

Debit—Tartozik.

Nyereség és veszteség számla.

Credit—Követel.

	K f		K f
Interese: — Kamatok: la depunerű spre fructificare — betétek után	21,690.60	Interese: — Kamatok: dela cambii escontate — leszámlált váltók után	15,763.07
de rescont — visszleszámlált váltók után	3,053.23	dela imprumuturi hipoteare — Jelzálog kölcsönök után	9,197.20
Spese: — Kölcségek: Spese de birou — Irodai kölcségek	930.19	dela imprumuturi pe obligațiuni cu covenit — Kötelezény után	1,715.97
Salarii — Fizetések	4,148. —	dela efecte — Ertékpapírok után	231.75
Chirie — Házber.	250. —	de infárziere — Késedelmi kamatok	22,107.84
Competențe de timbru — Bélyeg illetékek	73.48	Proviziuni și taxe — Jatalékok és díjak	558.05
Contribuție: — Adók: directă — egynem	4,722.25		
10% după int. depur. spre fruct. — 10% betéti kamat után	2,162.83	49,593.88	
10% amortizare din mobiliár — 10% leírás a felszerelés szám	36.99		
Profit curat — Tiszta nyereség	12,581.81		
	49,593.88		

Porumbacul-inferior, 7 Februarie 1915. — Alsóporumbákon, 1915. február hó 7-én.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelő bizottság:

Ioan Marinescu m. p. Dimitrie Mandea m. p. Gheorghe Comșa m. p.
president. — elnök. viceprez. și cassar. — alelnök és pénztárnok.

S. Silca m. p. Ioan Stochiția m. p. Lazăr Stochiția m. p. Ilie Stochiția m. p.

Său revăzut și s'au aflat în consonanță cu cărtile purtate în deplină ordine. — Felülvizsgáltatott és a teljes rendben vezetett könyvekkel összhangzónak találtatott.

Porumbacul inferior, 6 Februarie 1916. — Alsóporumbákon, 1916 február 6-én.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelő bizottság:

Ioan Dejenariu m. p., prezent. Simeon Grădinariu m. p.

Ioan Cândea m. p. Ieronim Spornic m. p.

Recuise de scris

se pot procura de la

Librăria arhidiecezană